

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Kultura chrześcijańska w starożytności (patrologia)
Prowadzący	
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Turystyka religijna
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia (licencjackie)
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	1
Semestr	2
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (<i>obowiązkowy, do wyboru</i>)	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (<i>symbole</i>)	CTR_W07; CTR_U06; CTR_U10
Rodzaj zajęć (<i>wybór z listy*</i>)	wykład
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Podstawowa znajomość Biblii, zasad wiary i pojęć chrześcijańskich oraz historii Kościoła w starożytności
Opis i cele przedmiotu	Zapoznanie studentów z literaturą wczesnochrześcijańską, życiem i działalnością poszczególnych ojców Kościoła i pisarzy kościelnych, jako świadków Tradycji, z uwzględnieniem rozwoju ich myśli teologicznej w kontekście społeczno-politycznym. Szczególny akcent zostanie położony na możliwości wykorzystania działalności Ojców Kościoła we współczesnej dynamice turystyczno-pielgrzymkowej

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1. Zagadnienia wstępne. Przedmiot i zadania patrologii. Terminologia patrystyczna.	2
2. Najstarsze zabytki piśmiennictwa chrześcijańskiego: Ojcowie Apostolscy.	2

3. Prześladowania chrześcijan i literatura o męczeństwie.	2
4. Konfrontacja chrześcijaństwa z mitologią i filozofią: apologeti wczesnochrześcijańscy.	2
5. Konfrontacja z gnozą: Ireneusz z Lyonu i Klemens Aleksandryjski	2
6. Radykalizm chrześcijański w Afryce Prokonsularnej: Tertulian i Cyprian z Kartaginy.	2
7. Orygenes – Mistrz szkoły aleksandryjskiej. Między ortodoksją a heterodoksją.	2
8. Rozwój ruchu monastycznego w starożytności	2
9. Atanazy Wielki i problem arianizmu. Geneza i przebieg Soboru Nicejskiego (325).	2
10. Ojcowie Kapadoccy i Sobór Konstantynopolitański I (381).	2
11. Spór św. Cyryla Aleksandryjskiego z Nestoriuszem. Sobór Efeski (431) Szkoła aleksandryjska i szkoła antiocheńska.	2
12. Papież epoki najazdów barbarzyńców – Leon Wielki. Sobór w Chalcedonie (451). Rozwój sporów teologicznych.	2
13. Relacje Kościoła – cesarstwo: Ambroży, Jan Chryzostom.	2
14. Pismo święte i teologia przełomu IV/V w: Hieronim, Augustyn.	2
15. Konsolidacja dorobku Ojców a nowe wyzwania (np. obrazoburstwo, islam): Grzegorz Wielki, Maksym Wyznawca, Izydora z Sewilli, Jan Damasceński.	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie absolwent po tych studiach będzie wiedział i umiał)	<u>Opis przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie <i>student po tym przedmiocie</i> będzie wiedział i umiał)	<u>Sposoby weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)
CTR_W07	absolwent zna i rozumie w stopniu zaawansowanym fakty, teorie, metody i zależności między nimi oraz różnorodne, złożone uwarunkowania prowadzonej działalności zawodowej, w szczególności złożoność dziejów chrześcijaństwa i kultury chrześcijańskiej, zwłaszcza w Ziemi Świętej i w Europie	Student zna: - definicję, przedmiot, podziały chronologiczne, podstawową bibliografię patrologii - życiorysy wskazanych ojców Kościoła, tytuły ich najważniejszych dzieł oraz poglądy teologiczne - historię i główne problemy teologiczne epoki patrystycznej	Kolokwia (quizy) pisemne / online Końcowy egzamin ustny
CTR_U06	absolwent potrafi w innowacyjny sposób wykonywać zadania oraz rozwiązywać złożone i nietypowe problemy w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach, planować samodzielnie własne uczenie się, komunikować się z otoczeniem i uzasadniać swoje stanowisko, w tym twórczo wykorzystywać wiedzę na temat historii, zwłaszcza dziejów biblijnych i dziejów chrześcijaństwa, oraz archeologii i liturgii dla funkcjonowania turystyki religijnej	Student zna bogactwo świata antyku chrześcijańskiego w kontekście ówczesnej sytuacji religijno-społeczno-politycznej. Potrafi wyjaśnić wpływ wczesnego Kościoła na gruntowne zmiany społeczno-polityczno-prawne cesarstwa rzymskiego. Potrafi wskazać najważniejsze zabytki kultury starożytnej ukształtowane z inspiracji chrześcijaństwa. Potrafi skorelować postaci Ojców Kościoła, z obszarem ich działania i istniejącymi do dziś artefaktami (literatura, archeologia, sztuka).	Kolokwia (quizy) pisemne / online Końcowy egzamin ustny
CTR_U10	absolwent potrafi w innowacyjny sposób wykonywać zadania oraz rozwiązywać złożone i nietypowe problemy w zmiennych i nie w pełni	Student rozpoznaje motywy i przyczyny późniejszych teologicznych ustaleń urzędu nauczycielskiego Kościoła. Ma świadomość rozwoju doktryny oraz potrafi wyjaśnić	Końcowy egzamin ustny

	przewidywalnych warunkach, planować samodzielnie własne uczenie się, komunikować się z otoczeniem i uzasadniać swoje stanowisko, w tym samodzielnie dobierać różne źródła oraz formułować na ich podstawie krytyczne sądy; a także wykorzystywać je, wykonując rozmaite zadania, w tym te z wykorzystaniem narzędzi badawczych	odwzorowanie nauki Ojców w innych dziedzinach wiedzy (np. architekturze, literaturze, prawie itd.)	

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

1.	Metoda wykładu z zastosowaniem technik multimedialnych
2.	Metoda analizy tekstów źródłowych i dyskusji
3.	

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	25	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	5	
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	10	1
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Końcowa ocena z wykładu:

1. Aktywny udział w wykładach (obecność, udział w dyskusjach) – 20%. Możliwe 2 nieobecności usprawiedliwione.
2. Średnia ocen z quizów zaliczeniowych (po wykładach) w trakcie trwania semestru – 20%
3. Egzamin końcowy ustny – 60%.

Literatura obowiązkowa

	Drączkowski F., Patrologia, Pelplin-Lublin 1998.	
	Benedykt XVI, Katechezy o Ojcach Kościoła, Kraków 2008.	
	Padovese L., Wprowadzenie do teologii patrystycznej, Kraków 1994.	

Literatura uzupełniająca

	Żurek A., Ojcowie Kościoła - twórcy i świadkowie Tradycji, Tarnów 2013.	
	Pietras H., Początki teologii Kościoła, Kraków 2000.	
	Starowieyski M. (red.), Nowy słownik wczesnochrześcijańskiego piśmiennictwa, Poznań: Święty Wojciech 2018.	

*** lista rodzajów zajęć**

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- X wykład kierunkowy
- X wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)